

Ob ustanovitvi socialnega fonda pri svetu za zdravstvo

Med bremenami, ki jih je morala prevzeti nova Jugoslavija, je veliko breme tudi skrb za stare onemogle ljudi, ki si v življenju niso mogli pridobiti imovine in tudi ne pravice do starostne pokojnine. V našem mestu skrbi za te mestni ljudski odbor iz svojih proračunskih sredstev, bodisi da dobi mesto v Domu onemoglih, ali da prejema mesečno socialno pomoč v denarju. O vsakem posameznem primeru odloča o potrebi Odbor za socialno skrbstvo pri Svetu za zdravstvo in socialno skrbstvo MLO Celje. Razen skrbi za onemogle se postavljajo pred odbor še druge naloge iz področja socialnega skrbstva, ki so za njih rešitev potrebne visoke mesečne vsote iz proračuna MLO. Socialno pomoč podeli Odbor za socialno skrbstvo po skrbnem preudarku le v najnujnejših primerih, ob sodelovanju terenskih organizacij in za to postavljenih obiskovalk. Vsak posamezen primer se obravnava v odboru individualno, tako da do zlorab skoraj ne more priti. Ni pa s tem rečeno, da mnogi ne skušajo priti do neupravičene pomoči, posebno kadar ta zadeva vprašanje preskrbe staršev. Menda ni nikjer drugje mogoče ugotoviti tako nazorno, kakor pri Odboru za socialno skrbstvo resničnost pregovora, ki pravi: »Mati lahko vzredi 9 otrok, devet otrok pa ne more (ne mara) ene matere preživeti.« Zelo žalostno pa resnično je, da otroci, ki so čisto dobro situirani, hočejo naprtiti preživljanje svojih staršev Mestnemu ljudskemu odboru.

Proračun Mestnega ljudskega odbora za skrb socialno ogroženih in za oskrbo v domu onemoglih znaša letno preko šestnajst milijonov dinarjev in za zdravilne in druge stvari preko deset milijonov dinarjev.

Odbor za socialno pomoč se zaveda, da s tem še nikakor niso rešeni vsi problemi socialnega skrbstva, kljub visokim proračunskim zneskom. Zaradi tega je bil pri Svetu za zdravstvo in socialno skrbstvo ustanovljen Socialni fond, iz katerega bi se financirale druge nujne potrebe socialnega skrbstva, ki jih proračun ne predvideva, vendar pa je rešitev teh neodložljiva. V Socialni fond naj bi se stekali prispevki delovnih kolektivov raznih tovarn, gospodarskih in trgovskih podjetij, družbenih organizacij, kakor tudi posameznikov. Socialni sklad je bil ustanovljen koncem preteklega leta in je naložen v Mestni hranilnici v Celju.

Prvi dar, ki je bil darovan v Socialni sklad, je bil prispevek delovnega kolektiva Celjske zlatarne v znesku 200.000 din in to v počastitev VI. kongresa KPJ.

Nadaljnji prispevek je bil dar »Beton« v znesku 50.000 din. Tudi tovarna pohaštva je obljubila 40.000 din, le da tega zneska še ni nakazala.

Iz navedenih zneskov je odbor za socialno skrbstvo za zimo nabavil kurivo 94 starčkom, ki prejema sicer mesečno socialno pomoč od Mestnega ljudskega odbora. Vsem je bilo postavljeno kurivo na dom. Delovni kolektiv Celjske zlatarne res ni mogel lepše počastiti VI. kongresa KPJ, kakor ga je počastil svojim visokim prispevkom za tako blag socialni namen.

Socialni sklad pa je namenjen za pomoč tudi otrokom, ki se kakor koli izgubili svoje roditelje in je iz kakršnih koli vzrokov njihova oskrba in vzgoja ogrožena. Delo odbora za socialno skrbstvo je pokazalo, da je bilo nujno potrebno ustanoviti Socialni fond.

Odbor za Socialno skrbstvo se s tem obrača v Celju na vse delovne kolektive tovarn, gospodarskih in drugih podjetij, naj pri svojih obračunih in bilancah ne pozabijo na Socialni fond. Vsak prispevek v ta fond bo skrbno uporabljen in bo marsikomu olajšal težke skrbi in težko socialno stanje, v katerega je zašel po nesreči.

Od časa do časa bomo objavljali v Savinjskem vestniku vse darovalce in zneske, ki bodo nakazani v Socialni fond. Prikazani pa bodo v glavnem tudi izdatki iz tega fonda. Napišite na nakaznico ali položnico: Mestna hranilnica Celje, za Socialni fond.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE-OKOLICA JE RAZDELIL NAGRADE PROSVETNIM DELAVCEM

Na povabilo Sveta za prosveto in kulturo OLO Celje-okolica je prišlo danes v Celje 84 najaktivnejših in najpožrtvovalnejših prosvetnih delavcev, ki so za svoje vneto in uspešno delo v šoli in na vasi prejeli pohvalo in za priznanje njihovega požrtvovalnega dela tudi denarne nagrade. Iz proračunskih sredstev je bilo razdeljenih med prosvetne delavce okraja 84 nagrad v skupnem znesku 534.000 din.

Nagrade po 5000 in 8000 din so prejeli tisti prosvetni delavci, ki so si najbolj prizadevali, da dvignejo raven šolstva in kulturno-prosvetno delo na vasi. OLO je s tem dokazal, kako visoko ceni delovne napore prosvetnega delavca za kulturni dvig naše vasi. Ginenji nad to gesto ljudske oblasti so se prosvetni delavci zahvalili.

Nagrade so bile podeljene učiteljskim kolektivom še v obliki stenskih slik, ki bodo ostale kot trajen spomin na njihovo delo v šoli.

Nagrajence je pozdravil in jim čestital načelnik sveta za kulturo in prosveto Rajer.

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN BOŠTANJA

Celje, sobota, 4. julija 1953

LETO VI. — STEV. 26 — CENA 8 DIN
Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Uredništvo: Celje, Titov trg 1. Pošt. pr. 12. Tel. 20-07. Ček. račun 620-T-230 pri NB FLRJ v Celju. Tisk Celjske tiskarne. Četrletna naročnina 100, polletna 200, celoletna 400 din. Izhaja vsako soboto. Poština plačana v gotovini.

KONFERENCA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA CELJE-OKOLICA

Socialistična zveza je kot organizacija socializmu predanih ljudi odgovorna za gospodarski, politični in kulturni razvoj v okraju

V soboto, dne 27. junija je bila v dvorani Narodnega doma letna konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi okraja Celje-okolica. Konferenca se je udeležila pretežno večina izvoljenih delegatov, kot gosti pa so bili navzoči sekretar MO SZDL Celje-mesto tov. Pelko Cveto, predsednik OSS tov. Medved Albin in še drugi gostje.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in komisij je predsednik okrajnega odbora SZDL tov. Vinko Sumrada podal izčrpen referat. Prvi del referata se nanaša na zunanje-politični položaj. Precej je govornik govoril o vprašanju Trsta, o škodljivem delovanju Vatikana in o položaju naše države v svetu, ki je pridobila ogromen ugled s svojo napredno in miroljubno politiko.

Poročali bomo predvsem o tistem delu njegovega referata, ki se dotika konkretnih gospodarskih, političnih in prosvetnih problemov v okraju.

S SMOTRINIM GOSPODARSTVOM SO PREBREDLI TEŽAVE POVOJNIH LET IN UDARCE ELEMENTARNIH NESREČ

Dejstvo je, da pri nas gospodarski položaj v vseh povojnih letih ni bil rožnat. Obnova, potem graditev industrije, nazadnje še informatorjska gospodarska blokada in sušna leta, vse to nas je močno prizadelo. Vendar lahko v imenu članstva SZDL damo vse priznanje našemu vodstvu, ki se je trudilo oblažiti vse te težave in obvarovalo naše ljudi pomanjkanja in lakote. Sem in tja so v preskrbi trenutni zastoji. Računati moramo, da v zamejstvu, od koder dobivamo pomoč, tudi niso sami prijatelji in da so taki zastoji večkratni. Zato pa še ni rečeno, da bi bila potrošniška mrzlica upravičena. Socialistična zveza mora vplivati na ljudi, jim dokazovati in jim vzbuditi zaupanje v naše vodstvo.

Vzroki druginje so poleg omenjenih objektivnih razlogov tudi v tem, da so podjetja ne glede na težko stanje, ustvarjala porast kupne moči s tem, da so delila presežke, ki večkrat niso bili plod dela, marveč komercialnega značaja.

V našem okraju smo se škodljivosti takih pojavov zelo hitro zavedli, dasi-ravno bi morali izplačevanje omejiti že prej.

ZIVLJENJSKA RAVEN KMETOV V PRIMERJAVI Z DELAVČEVO NI PADLA

Osnova padca življenjske ravni prebivalstva je v glavnem suša. Izpad 250 milijard narodnega dohodka se močno pozna v našem gospodarstvu. Če poleg tega upoštevamo 100% povišanje namemnin, ukinitvev nakaznic za kurivo, splošni dvig cen na tržišču, moramo ugotoviti, da je življenjska raven delavcev in nameštencev padla za 20 do 30%. Prizadeti so bili torej le delavci in nameštenci, medtem ko se je naše kmečko prebivalstvo s »tako imenovano sušo« pri nas v okraju le okoristilo.

Ze v Vojvodini, kjer so zaradi suše imeli le 30 do 40% pridelka z ozirom na prejšnja leta, so iztržili okoli 85% dohodkov v primeri z letom 1951. Pri nas pa, kjer ni suša bistveno spremenila dohodkov, so kmetje iztržili najmanj 30% dohodkov nad dohodki iz leta 1951.

Torej je edino pravilno, da kmeta z davčnimi odmerami primoramo, da vplača presežke svojih dohodkov v državno blagajno in na ta način pomagajo prenašati naše skupne gospodarske težave.

ZNIZANJE CEN JE MOGOČE DOSEČI Z ZMANJSANJEM OBTOKA DENARJA

Zivljenjske ravni ne bomo dvignili s tem, da bi dvignili plače delavcem in nameštencem. Nasprotno, zmanjšati je treba obtok denarja, tako da bodo kmečki proizvajalci prisiljeni prodajati svoje blago po nižjih cenah, ker mu potrošnik ne bo mogel preplačevati in ker bodo kmetje denar rabili. Občutno bo stanje zboljšala dobro obetajoča letina. Tako kot s kmečkimi proizvodi se bo zgodilo tudi z industrijskimi, ki bodo morali biti cenejši, da bodo tovarne lahko svoje izdelke prodale. Tako bodo cene padle, plače bodo ostale iste, vrednost denarja pa se bo dvignila.

V tem smislu je bila izdana tudi odredba o plačilu davka na presežke plačnega fonda. Ta sredstva, ki bodo s tem zbrana, bodo uporabljena za graditev stanovanj in drugih komu-

nalnih naprav, torej tudi za dvig življenjske ravni prebivalstva.

Potrebno je, da organizacije Socialistične zveze pojasnujejo namen take politike v gospodarstvu, zlasti pa odgovorni ljudje v podjetjih. Namen te politike bodo morali razumeti tudi naši rudarji, ki so bili ves čas po osvoboditvi v središču pozornosti. Leti morajo sedaj pomagati skupnosti, kot je skupnost razumela njihove težave.

V delavskem upravljanju je storjen velik korak naprej. Toda treba je še nadalje razvijati demokratičnost in vzpodbujati delavce k udeležbi ter dokazovati, da je edini vir blagostanja mogoče doseči samo z razirjenim in povečano proizvodnjo in dviganjem storilnosti.

NEKATERI NEVARNI POJAVI V DELAVSKEM SAMOUPRAVLJANJU

Poleg številnih in velikih uspehov v delavskem samoupravljanju se pojavljajo sebične težnje. Tako delavci, ko kritizirajo, da je premočno stanovanje, ne pomislijo, da so bili med najbolj vročimi zagovorniki razdeljevanja dobičkov. Na drugi strani se v podjetjih, ki zaidejo v težave na vse kriplje prizadevajo doseči znižanje akumulacijske stopnje, kličejo na pomoč vse mero-dajne ustanove in oblast, kadar pa je vprašanje delitve dobička, odrekajo vsak pameten nasvet o kateri koli strani čes, da nikogar ne brigajo njihove razmere. Take primere povzro-

čajo po navadi posamezniki, ki govoričijo o tem, da zastopajo delavce — največkrat pa zastopajo le svoje interese. Le taki iščejo v predpisih, zakonih in odredbah razne »luknje«, da bi izigrali skupnost v svojo osebno korist, v korist drugih ali pa v korist kolektiva v ožjem smislu. Ti primeri so bili v »Juteksu«, v Kladivarni Vitanje, Tovarni orodja v Zrečah in drugje. V Zrečah so na primer kaj hitro obračunali s takimi poizkusi, kar je treba pohvaliti.

Socialistična zveza mora klicati na odgovornost vse take »grešnike« in jih obsoditi. V vseh primerih gospodarstva, kriminala v gospodarstvu itd., je Socialistična zveza soodgovorna.

POOSTRITI JE TREBA BOJ ZA PRAVO SOCIALISTIČNO TRGOVINO

Mnogo je kritike o visokih cenah. Navijanje cen je obsojanja vredno. Poleg objektivnih vzrokov so tudi negativni. Gre predvsem za vprašanje: kam gredo viški, ki jih ustvarja trgovina? Tu gre brez dvoma za različne oblike odtujevanja sredstev v korist posameznikov. To potrjuje, da je potrebna v trgovini ostrejša kontrola družbe. Potrošniki morajo imeti odločilno besedo v trgovskem poslovanju.

Prav te dni je sprejel izvršni svet ukrepe, da bodo s 1. julijem moka in še nekateri predmeti cenejši. To so prve ugodne posledice naporov za zmanjšanje kupne moči. To je hkrati

tudi najboljši odgovor vestem o razvednotenju dinarja, kakor so govorili predvsem v Savinjski dolini.

KMETIJSKO ZADRUŽNIŠTVO JE V OKRAJU DOBRO ZASIDRANO

V Kmetijske zadruge je v okraju včlanjenih 17.679 kmetov. Od tega je 5.392 žena. Samo lani se je število kmetov-zadružnikov povečalo za 2.139 članov.

Letošnji občni zbori so bili dobro obiskani in živahni. Mnogo kje so se kmetje zedinili o združitvi nekaterih zemljišč, kjer bodo uredili sodobne sadovnjake, vinograde in druge nasade.

Zelo je treba pohvaliti vaščane hribovske vasi Lipa nad Frankolovem, ki namerava v desetih letih razviti donosno sadjarsko in vinogradniško dejavnost na 200 ha.

Po združitvi manjših zadrug imamo v okraju 83 kmetijskih zadrug s 44 živinorejskimi, 43 sadjarskimi, 7 vinogradniškimi, 34 poljedelsko-semenskiimi, 24 hmeljarskimi, 30 obrtnimi, 36 gozdarsko-lesnimi, 38 trgovskimi, 37 industrijskimi in 41 hranilnimi oddelki.

So pa še v zadrugah primeri špekulacije in lova za pretiranimi dobički. Značilen je primer bivše KZ Marijagradec, ki je odkupila od kmeta drva po 800 din in jih na licu mesta prepredala za 1.600 din.

Kmetijske zadruge so lani ustvarile 105 milijonov čistega dohodka. Od tega so v razne sklade vložile 86 milijonov za investicije pa 43 milijonov.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kolektiv Cinkarne je svečano proslavil 80-letnico obstoja podjetja

V nedeljo je kolektiv Cinkarne proslavil osemdesetletnico obstoja podjetja. Poleg večine članov delovnega kolektiva so bili kot gostje navzoči še član Centranega odbora ZSJ tov. Ašel, čani republikih odborov sindikatov metalurgov iz raznih republik in predstavnik celjskih političnih in obdavnih forumov ter množičnih organizacij. Sodelovala je godba na pihala SKUD »France Prešeren«.

Otvoritveni govor je imel predsednik delavskega sveta tov. Urbančič, ki je podal zgodovino podjetja in nakazal uspehe, ki so jih v času po osvoboditvi dosegli.

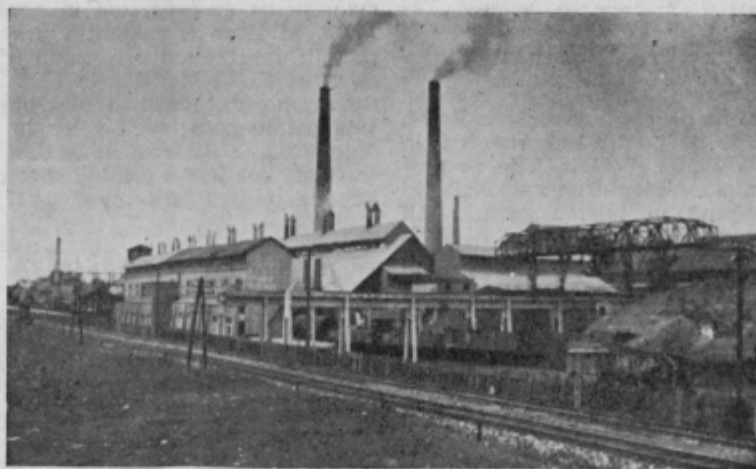
Ko je moški zbor »Svobode zapel nekaj pesmi, je jubilate pozdravil tov. Ašel, ki je čestital delovnemu kolektivu k uspehom in zmagi nad izkorišče-

valci, ki so jo izvojevali v zadnji vojni vsi naši narodi. Povezal je ta dogodek, ki je padel ravno na dan petletnice resolucije Informbiroja z velikimi uspehi naših narodov na vseh poljih dejavnosti, tako da danes služijo kot vzgled vsemu svetu.

Ko je tudi ženski zbor »Svobode« odpel nekaj pesmi, je kolektivu čestital še predsednik mestnega ljudskega odbora tov. Jermar Riko.

Kolektiv je ob tej priliki sprejel mnogo pozdravnih brzojavk, sam pa poslal maršala Titu in Centralnemu komiteju ZKJ pozdravni brzojavki.

V tej zvezi so bile v Celju prve metalurške igre, o katerih poročamo posebej na športni strani.

Osemdeset let celjske Cinkarne

POGLED V PRETEKLOST

Pred osemdesetimi leti je avstrijski erar ustanovil v Celju podjetje, ki je nosilo naslov »Zinkhütte Cilli«. Cinkovo rudo je tedanja tovarna dobivala iz rudnikov v Rabelju ter na Koroskem in Tirolskem. Premog pa je dobivala iz Velenja.

Destilacijske peči so bile grajene v treh etapah. Najprej jih je bilo šest, potem osem, nazadnje deset. Prvotno so cink pridobivali le iz kalmine, šele pozneje so začeli pražiti tudi cinkovo svetlo. Zgradili so pražarno in tovarno žveplene kisline. To dvojje je zgradila privatna tovarna »Kemische Fabrik Hrastnik« na mestu, kjer stoji še danes. Leta 1912 pa je Cinkarna postavila svojo pražarno in tovarno žveplene kisline. Valjarna je bil dograjena leta 1888, ki je še do danes obdržala svoj izgled, razen nekaterih rekonstrukcij. Leta 1909 je bila spuščena v pogon nova hidravlična stiskalnica za izdelovanje samotnih retort, ki dela še danes. Do l. 1910

so kurili peči s plinom Siemensovih plinskih generatorjev, potem pa so začeli črpati centralne generatorje. Med prvo svetovno vojno je bil postavljen oddelek za produkcijo modre galice, ki pa so ga leta 1922 opustili.

Po prvi svetovni vojni je cinkarno prevzela jugoslovanska državna blagajna, ki je nato prepustila podjetje delniški družbi »Cinkarna d. d.« Ta družba je precej dopolnila proizvodnjo in zgradila vrsto novih naprav.

Okupator ni zgradil nič, le izkoriščal je tovarno. Pred koncem druge svetovne vojne je bila tovarna bombardirana, vendar ne tako občutno, kar bi lahko bistveno zavrla proizvodnjo.

VELIK NAPREDEK PO ZMAGI NAD OKUPATORJEM IN IZKORIŠČEVALCI

Delavski razred ki si je končno priboril svobodo, se je z vso silo lotil obnove in izgradnje socializma. Delavstvo Cinkarne je v tem kratkem času

po osvoboditvi storilo velike spremembe v svojem podjetju. Med vojno in pred njo so v podjetju obratovale le štiri dešilačne peči, sedaj pa že nekaj let obratuje 9 do 10 peči. Odpravljen je bila težava s pražarno in keramičnim oddelkom, ki nista mogli dohiti proizvodnje v drugih oddelkih. Zgradili so dve novi mehanični pražilni peči, angloameriški trak, v keramiški na dve novi sušilnici. Za potrebo vojske so zgradili peč za fini cink. Postavili so novo mehanično delavnico, dva prtalna žerjava, mešalno napravo za šarže in novo moderno napravo za sejanje cinkovega prahu. Tako so povečali proizvodnjo za dva in polkrat, če primerjamo, da je bila pred vojno največja proizvodnja 6291 ton cinka (leta 1929), v letošnjem letu pa bo znašala okoli 15.000 ton.

Velike težave je Cinkarna imela po resoluciji Informbiroja, vendar jih je z uspehom prebredla, še več, tovarna se je tudi glede uvoza precej osamosvojila.

Lani je kolektiv ustvaril 489 milijonov dinarjev dohodka. Za redne plače so izdali 102 milijona din, kot višek pa je bilo razdeljenih 16 milijonov. Za kulturno-prosvetne namene so dali en milijon, za komunalne granje 5 milijonov, za izgradnjo novih objektov in stanovanj 90 milijonov, za nadaljnje investicije imajo pripravljenih 115 milijonov, v amortizacijskem skladu pa 40 milijonov dinarjev.

BLIŽNJI NAČRTI

Cinkarna je iz lastnih sredstev kupila naprave za pridobivanje žveplene kisline. Dnevno bodo pridobili 60 ton kisline, katere sedaj pridobivajo komaj 14 ton, ostalo gre v zrak in na škodo prebivalstva v okolici. V bližnji bodočnosti bodo napravili še drugo napravo za 30 do 40 ton dnevne proizvodnje. Poleg tega bodo zgradili novo valjarno, še prej pa bodo elektrificirali staro.

Letos začno graditi šestnadstropno hišo v Vrnčevi ulici in trinadstropno v bližini I. gimnazije. Tako bodo zgradili 40 novih stanovanj, kar bo omililo stanovanjsko stisko cinkarniških delavcev in nameštencev sploh. Poleg tega bo podjetje še mehaniziralo razna delovna mesta, ki ne odgovarjajo več sodobni industriji.

V teh kratkih izvlečkih je povedan le del uspehov cinkarniškega kolektiva, le teh je mnogo več in delavstvo Cinkarne je lahko ponosno nanje, a celjska skupnost se s prav takim ponosom in priznanjem pridružuje njihove-mu slavlju.

Ob četrti uprizoritvi

„Kvadrature kroga“

(Nadaljevanje s prve strani)

Konferenca SZDL okraja Celje-okolica

Za zaključek sezone je celjsko gledališče pripravilo pravzaprav noviteto, saj so bila sovjetska dela odstavljena z naših odrov po letu 1948. Valentina Katajeva »Kvadrature kroga« v Celju tudi pred letom 1948 nismo videli. Umetniški vodja je v Gledališkem listu jedrnat utemeljil ta korak našega gledališča.

Sovjetsko dramatik, ki se je po letu 1917 postavila v službo revolucije, pri nas bolj slabo poznamo. Pred vojno smo je videli kaj malo, po vojni pa "je vlekel bolj film pa tudi drama, ki sta obravnavala boj in zmago nad nacizmom. Bolj ali manj so nam bili znani liriki Blok, Jesenjin, Majakovskij, morda še kak Bjednij, medtem ko so nam Lunačarskij, Katajev, Afinogenov, Dymov pa tudi Bulgakov pomenili samo imena kljub dvem, trem komadom, ki jih je dala ljubljanska drama, kljub nekaterim okvirnim, občasnim pregledom sovjetske dramatike v Sodobnosti in Ljubljanskem Zvonu. Zanimalo nas je tudi vprašanje umetniške odkritosrčnosti, ideje, tendence in aktualnosti v teh dramah, ki so jih razredno sovražni kritiki imenovali agitacijske drame. Gledališče je sicer vedno služilo družbi pri njenih naporih za boljši svet, vendar ne tako, da bi postal od govorniškega tribuna, marveč s prikazovanjem resničnega življenja, ki ne more učiti ničesar drugega kakor večno nasprotje med admirajočim, stariim, onemoglim in zmagujočim, novim. Toda to je treba pokazati z umetniško resničnostjo. Sovjetski dramatik, ki bi brez pridržkov in očitkov slavil sovjetsko oblast, bi seveda tej osnovni zahtevi po tej umetniški resničnosti ne zadostil. Če pa je tej zahtevi zadostil, je nujno zadel ob oblast, katere narava je že taka, da težko prenaša očitke, posebno taka, v kakršno se je izrodila v SZ. Sovjetski pisatelji, ki so to storili, so padli v nemilost v dobi stalinskih petletk, ko se je za »fasado delniške družbe« s 150 milijoni delničarjev začela utrjevati vsemočna sovjetska birokracija. Eden takih dramatikov je bil tudi Valentin Katajev, ki smo ga pretekli dni gledali v Celju.

Kaj takega nam prikazuje »Kvadrature kroga«, kar je drastično samovšečno politično narcisovstvo, zavarovano z agenti GPU in z javnimi tožilstvi, ki so v enem desetletju sprovedli tri velikanske »čistke«, kakor je imenovala stalinska klika razčlovečenje, dehumanizacijo vsega javnega in privatnega življenja v »socialističnem« raj? Nič posebnega. Kos tega raja — v obliki bedne samske sobe, v kateri z ekapozicijo komedije zaživita medene mesece dva v redu registrirana zakonska para brez premoženja, a vključena na nek način v ogromni proces nastajanja nove družbe. To so Vasja, ki ga je prav duhovito in lahkotno podal Škof, Ljudmila, ki jo je temperamentno in s primerno iznajdljivostjo dala Goršičeva, Abram, ki ga je posrečeno igral Podgoršek s partnerico Tonjo, ki jo je enakovredno podala Sirkova. Večni povprečnejši so to, ne kaki zaslužni politiki ali kulturniki, ki drve po mestu z

opravka na opravek. Abram in Tonja sta organizirana, pri Ljudmili in Vasji pa stvar še ni tako daleč. Idila brez primere, ki jo zmore samo rusko pero. Tu ni treba fantazije, bi rekel Zoščenko, ki so ga po vojni tudi porinili v senco. Kadar morata dva mlada zakonska para preživljati medene mesece v eni sobi brez pohištva, ob plači, ki ne predstavlja življenjskega minimuma, tedaj preneha vsaka fantazija, ker jo je realnost potolkla. Ta realnost nedvomno obtožuje pretirane zahteve sovjetske oblasti nasproti delovnim množicam. Brez ozira na Marxovo trditev, da izgradnja slehernega novega reda predstavlja za človeške rodove, ki ga oživotvarjajo, mučeništvo (martirij), je taka nečloveška beda tolika nevarnost za skladi razvoj človeške osebnosti, da se umetnik obrača proti njej z žgočo satiro, s smehom, v katerem je več srda kakor pa prizanesljive šale. Aktivistka Tonja, gluha za nešteto mnogoglasnih utripov življenja, predstavlja dogmatika, ki ga tako imenitno smeši Romanov v satiri »Pionirju so sodili«. Ali ni bedna s svojo idejo, ki je podobna sholastični idealizaciji brez vsakega stika z življenjem? Abram ne ve ne kod ne kam s svojo etično teorijo, bukovsko učestnostjo, ki se v praksi ne obnese. Vasja sam ne ve, kaj ga žene v čemernost in v skok čez ojnice, čeprav je na dlani: priljubljenost in revščina. In isto je s histerično Ljudmilo. Nikomur od njih bi najbrž ne prišlo na misel skočiti čez ojnice sredi medenih tednov, če ne bi onstran provizoričnega paravana stokal hvaležen objekt Amorjeve hudomušnosti. Vse bi se verjetno izteklo v redu, v smislu moralnih norm, če ne bi »šibka materialna baza« teh oskuljenih zakonskih gnezdic bila tako strašno tenka. Z drugo besedo: žrtve za industrializacijo Rusije so nosile s seboj tudi nešteto individualnih tragedij, ki pa jih avtor obravnava s klovnskimi krotkom. Humor in satira ne smeta izumreti v nobeni družbi. Družba, ki ne prenese, da bi ji umetnost držala zrcalo, je slabega srca in asteničnih živcev. Dramatiki, ki prizanesljivo odpušča družbi, popušča tudi njen čar. Človek noče na oder propagande, hoče življenje, kakršno je. »Kadar ljubezen hira in pojava, odeva se v prisiljeno vlnudnost«, pravi Shakespeare v Cezarju. Vljuden komediograf izgublja svoj socialni smisel. Ali ni nekaj podobnega na naslov zaničevane domovine povedal tudi Ivan Cankar?

Ostale osebe, ki nastopajo v komediji, niso bistvenega pomena, so pa vse zadovoljivo postavljene. Janez Albreht je dal človeka, ki ne ve, kam bi glavno položil, a zato nima nič manj humorja in optimizma. Peter Božič je s Flavijem dal prijeten, lepo oblikovan lik, sodeloval pa so še Brezigar, Novak, Červinkova in Božičeva, ki alternira z Goršičevo. Ni to komedija velikega stila, vendar je pisana tako, da se človek ob njej zamisli, pregledujoč naš čas in človeka v njem: kako se vse na svetu med seboj prepleta in spoprijema, mogočne sile oblasti in osebni nagibi, potrebe družbe in osebni, vase zazrti svet! In vse, kar je, je odvisno od člo-

veka, iz njega vse izvira, zanj in zoper zanj se vse dogaja. Zato je prav, da smo za zaključek sezone gledali komedijo, ki že z naslovom opozarja človeštvo, da je znamenita kvadratura kroga nemogoča, da se upira naravi stvari. Da je simplifikacija — poenostavljanje huda reč, ki se nad človekom tako ali drugače, preje ali kasneje gotovo maščuje. Da je temu res tako, kaže razvoj v SZ. Da je to odkrito, ima neprecenljive zasluge naš demokratični socializem. Življenje ni mogoče stlačiti v formule. Vse v njem je dialektično povezano. V človeški družbi ne gre gojiti samo Don Quijotovega duha, duha velikanskih načrtov, rogobornosti, omejenega avanturizma in dejanja, marveč tudi duha Hamleta, duha premišljevanja, prizanesljivosti, razumevanja. Tudi tako bo še vedno dovolj gorja na svetu, ki ga sami priključimo!

Vrata našega novega gledališča so se zaprla. Gledališko vodstvo jih je zaprlo z upanjem, da bo v prihodnji sezoni izpolnilo načrte, ki so bili v dnevnem tisku večkrat obrazloženi: izpopolnitev ansambla in tehničnega osebja, kar naj bi omogočalo živ, umetniško neoporečen repertoar, ki bi odgovarjal že utrinjem načelom o sestavljanju repertoarja. Repertoar je konec koncev tisto, po čemer se bi sodila socialna pomembnost najimunitnejše javne vzgojne ustanove, največje afirmacije narodne kulture, ki jo že od renesanse gledajo evropski narodi ravno v gledališču. Dramaturg Lojze Filipič je napisal v Gledališkem listu, naj postane naše gledališče gledališče za nekdanje celjsko okrožje. Če to ne bo postalo, ne bo imelo svoje upravičenosti, ne bo vršilo svojega poslanstva. Zelim, da bi se preko gledaliških počitnic izpolnili vsi pogoji, ki bi to omogočali. Zakaj slej ko prej sta glavna problema celjskega gledališča ansambel in gledališka publika. Toda o tem se je letos dovolj govorilo in pisalo.

Statistika o uspehih celjskih srednjih šol

Ker so vsi ti podatki zabeleženi v Letnih poročilih posameznih šol, le kratko informativno poročilo.

Prva gimnazija, ki je številčno najmočnejši zavod v Celju, je ob koncu letošnjega šolskega leta dosegla takle uspeh:

Nižji razredi znatno manj kot višji, in to 63,71% medtem ko višji 78,18%, kar daje celotni šoli uspeh 69,58%. Najboljši razredi na zavodu so bili 4. a ter vsi trije osmi, ki so dosegli: 100, 91,4 ter 90%. Od 87 maturantov, jih je uspešno maturiralo 80%.

Na II. gimnaziji je procent precej nižji; izdelalo je 57,97% dijakov. Preostali procent odpade na popravne izpite ter na izključitve in ponavljalce. Učiteljske nam nudi takole sliko. Na zavodu je 381 dijakov; od teh 282 pozitivnih in 75 negativnih; 24 jih je padlo.

Maturantov je bilo 100, 12 jih ima popravne izpite, 2 sta padla.

Na Ekonomskem tehnikumu je bilo skupno število dijakov 190; procent pozitivnih znaša 59,48%. Maturantov je bilo 39; med temi je 5 popravnih izpitov in eden odklonjen za eno leto.

Ta bežen pogled nam dovolj jasno pove da se s takimi uspehi ni mogoče zadovoljiti ter da bo treba še mnogo mnogo dela.

10-LETNI PLAN RAZVOJA TURIZMA MESTA CELJA

Pri trgovinski gostinski zbornici v Celju je te dni izšel 10-letni plan, ki obsega 22 strani večjega formata in ki obravnava Celje in njegovo kotlino v luči turističnih točk.

Tako je zaključila mladina II. osončje v Celju svoje šolsko leto

Poleg težavnega šolskega dela v razredu potrebuje naša mladina tudi duševne razgibanosti. To se na naši šoli v polni meri vrši. Otroku je potrebna lepa pesem. Zato delujeta na šoli dva pevška zbora. V prvega so vključeni malčki nižjih razredov, ki s svojimi nežnimi glasovi prav ljubko izvajajo naše domače pesmice. Drugi razred sestavljajo pevci višjih razredov, ki nas s svojimi preciznim in pristrčnim izvajanjem prav prijetno presenečajo.

Poleg petja so rajalne vaje ob zvokih harmonike vzbujale otrokom čut za ritmik. Deklamacije, recitacije in igrice so v učencih dvigale čut za lepoto našega jezika. Kdor je gledal mladino pri teh vajah, je lahko ugotovil, s kakšnim veseljem in ljubeznijo se je oprijela dela. Plod tega dela se je pokazal pri javnih nastopih.

V Tednu matere in otroka je mladina naše šole počastila matere z lepo uspelo akademijo v polno zasedeni bivši gledališki dvorani. V istem tednu smo šli s 170 nastopajočimi v Medlog, kjer je mladina počastila kmečke žene in matere s pestrim sporedom v novo zgrajenem Zadržnem domu. Ves trud je bil plačan s pristrčnim sprejemom tamošnjih množičnih organizacij in zadovoljstvom staršev.

Kot uvod k slavnostni 80-letnice obstoja Cinkarne so naši otroci z uspešnimi nastopi ogreli in navdušili delavce.

V okraju so ostale še tri kmetijske delovne zadruge v Taboru, Vranskem in Prekopi, kjer so zadržniki želeli ostati v skupnosti. Neživljenjske zadruge so se razformirale, nastalo pa je več dobrih državnih kmetij in ekonomij, ki nadaljujejo z vzornim gospodarstvom v svojih okoliših.

Dokončno je z vsemi oblikami izkoriščanja na vasji pometel zakon o zemljiškem fondu. Ta zakon, ki štiti malega in srednjega kmeta bo v našem okraju prizadel le okoli 300 kmetijskih gospodarstev. Državni zemljiški fond bo pridobil okoli 600 ha obdelovalne zemlje. Tudi zakon o gozdarstvu bo uravnovesil gozdno gospodarstvo. Omejil bo prehudo izsekavanje, gozdne takse pa bodo predstavljale nov vir sredstev za pogozdovanje, zaščito gozdov, gradnjo gozdnih poti in čiščenje gozdov.

RAZVOJ SOCIALISTIČNEGA KMETIJSTVA

Vseh štirinajst državnih posestev v okraju ima nad 2.000 ha zemlje. Ta gospodarstva s svojim vzornim gospodarjenjem, s sredstvi, ki jih imajo na razpolago, s strojnimi napravami nadaljujejo zelo važno vlogo v splošnem napredku vasi. Gojijo čistopasemsko živino, gojijo prvovrstna semena. Z uzakomitvijo zemljiškega fonda se bodo ta posestva še povečala.

Okrajni ljudski odbor je pripravil za razvoj kmetijstva 10-letni kmetijski načrt, ki pa še ni popoln. V tem načrtu se bo kmetijstvo povečalo za 40%, sajene krompirja pa za 100%. Povečala se bo živinoreja, sadjarstvo in vinogradništvo. Veliko manj bomo sadili koruze, ki v naših krajih ne uspeva dobro. Socialistična zveza mora o tem načrtu razpravljati med kmečkimi prebivalstvom, zainteresirati ljudi, da bodo sprejemali dobre nasvete in predlagali še več, kot je v načrtu predvideno.

Veliko več bo treba žrtvovati za razvoj kadrov v kmetijstvu. Kmetijske zadruge naj bi stipendirale dobre dijake za nadaljevanje šolanja v visokih in srednjih kmetijskih šolah. Pripravljamo obvezne kmetijsko-nadaljevalne šole, ki bodo v treh letih zajele vse naše področje. Na osemletnih šolah bo uveden kmečki pouk. Brez strokovnega kadra v kmetijstvu je težko razvijati gospodarstvo na vasi. Prav bi bilo če bi Kmetijske zadruge dajale 5 do 10% čistega letnega dobička za vzgojo novih kadrov.

NOV NAČIN OBDAVČENJA JE TOPLO POZDRAVLJEN PRISPEVEK SKUPNOSTI ZA RAZVOJ KMETIJSTVA

Nov način obdavčenja na velikost in kvaliteto obdelovalne zemlje je naletel pri dobrih gospodarjih na odobravanje. Prizadeti bodo seveda nevestni gospodarji. S tem se bo dalo priznanje dobrim kmetovalcem, druge pa bo tak način prisilil, da bodo smotrnejše gospodarili kot doslej.

Sicer so pri odmeri davčnih obveznosti napake, zlasti tam, kjer so se v komisije vrinili posamezniki, ki štitiijo sebe in svoje sorodstvo.

Na drugi strani pa dokazuje statistika, da skupnost daje kmetijstvu več, kot od njega prejema. Regresi na gnojila, stroji in drugi pripomočki terjajo velike izdatke. Letos se je na podlagi teh ukrepov uporaba umetnih gnojil potrojila, a če bi jih bilo dovolj, bi se verjetno popetorila. Od zaslužkov v kmetijski proizvodnji je za razvoj kmetijstva v okraju določenih 209 milijonov din. Za elektrifikacijo bo šlo nad 100 milijonov itd. Če primerjamo celotni davčni predpis za leto 1952 vsoto 325 milijonov z zneski, ki jih je skupnost dala za razvoj kmetijstva (ne da bi upoštevali izdatke za šolstvo, javno varnost, zdravstvo in socialno skrbstvo) je prispevek kmetov polovico manjši od dajatev skupnosti.

USPEŠNO KULTURNO-PROSVETNO DELO

Napredek kulturno-prosvetnega dela je lep. Poleg 59 obstoječih kulturnih in izobraževalnih društev je v okraju 11 »Svobod«, ki štejejo nad 2.000 članov, od tega pa 450 članov mladine. Lani je članstvo v društvih naraslo za 270%. Značilno je, da v krajih, kjer je politično delo slabo, prosvetno delo napreduje, ker ljudje ob zdrabah in nesoglasjih iščejo uteh v kulturnem izživljanju. Tako je v Laškem, Polzeli itd. Slaba so društva še v Gnižah in Preboldu.

Na naši šoli deluje tudi lutkovni krožek. Ta nas je presenetil z ljubko partizansko igrico »Tineček in Tomček«.

Naša mladina ima odprto srce tudi takrat, kadar se spominjamo žrtev fašističnega nasilja. Zbrala je za ureditev grobišča na Rabu znatno vsoto 10.112 din.

Omenili smo le nekaj prijemov smotrne vzgoje pri oblikovanju novega rodu. Če pravilno pojmuemo naše delo pri vzgoji in pouku in pri tem vidimo zadovoljstvo staršev, lahko z zadoščenjem ugotovimo, da se naša mladina pravilno vrašča v veliko socialistično skupnost.

VLOGA KOMUNISTOV V SOCIALISTIČNI ZVEZI

Ze IV. kongres ZKJ je nakazal vlogo komunistov v SZDLJ. Preimenovanje Partije v ZKJ in razširitev OF v SZDL ima namen povezati v Socialistično zvezo vse poštene socializmu naklonjene ljudi neglede na osebno opredelitev. Vloga komunistov v SZDL je, da tvori jedro te široke organizacije. V dobi od tega kongresa dalje je večina komunistov prenehala s preživelimi oblikami dela. Otrlesi so se oblikom mandiranja in birokratskih metod. Kjer pa se iz tega starega pojmovanja niso uspehi dvigniti, jim grozi nevarnost, da jih bo razvoj prerasel, da postanejo zavora razvoja in prenehajo biti člani. Tipične primere tega vidimo na Polzeli, Vranskem, Laškem in drugod.

Socialistična zveza mora voditi vse javno življenje na političnem, gospodarskem, kulturnem, upravnem, družbeno-vzgojnem ali katerem koli področju. Njej odgovarjajo za politično smer delavski sveti, direktorji, sindikalne organizacije, ljudski odbori, množične organizacije itd. Ponekod se že kažejo razveseljevalne posledice sodelovanja kot v Zrečah, Storah, Sentjurju, Pristavi, Kozjem, Brezah, Vitanju, Frankolovem itd.

Ko je tov. Sumrada govoril se o uspehih pri volitvah v občinske odbore SZDL je omenil tudi predstoječe volitve.

NALOGE SOCIALISTIČNE ZVEZE PRED VOLITVAMI V REPUBLIŠKO IN ZVEZNO SKUPŠČINO

Pri volitvah v odbore SZDL so enakopravno razpravljali in izbirali kandidate. Bile pa so ponekod napake, ko so stremeli le za volilnimi rezultati, kar je povzročilo, da so marsikje prišli v odbore neiskreni člani. So primeri, da so v občinskih ljudskih odborih ljudje (tudi predsedniki), ki niso iskreni člani SZDL.

Pred nami so volitve v republiško in zvezno ljudsko skupščino in v republiški in zvezni zbor proizvajalcev. Naloga SZDL pri teh volitvah bo, da izbere kandidate, ki bodo res ustvarili dobro vez med prebivalstvom in najvišjimi organi v državi. Kandidira lahko vsak član SZDL, ki ima neoporečno preteklost in je iskren do svoje organizacije. SZDL bo intervenirala le v primerih, če kandidat ne bo izpolnjeval teh moralnopolitičnih pogojev.

VEČ POZORNOSTI MLADINSKI ORGANIZACIJI

V okraju je komaj 37% mladine v mladinski organizaciji. Če pristejemo še mladino, ko je v raznih športnih, kulturnih in drugih množičnih organizacijah, ostane še vedno polovica izven vsake organizacije. Čemu je ta mladina vse izpostavljen, ni težko ugotoviti. Toda ni v okraju organizacije SZDL, ki bi jo lahko pohvalili za dobro delo za mladino. Veliko več pozornosti bo treba posvetiti mladini, ki namerava nadaljevati šolanje. Mi potrebujemo politično neskaljene mlade ljudi za vrste bodočih strokovnjakov, inteligentov in vzgojiteljev. O tem bodo občinski odbori morali v bodoče več razmišljati.

RAZPRAVA BI LAHKO BILA BOLJŠA IN KORISTNEJŠA

Razprava, ki je poročilu sledila je bila zadovoljiva. Obravnavali so predvsem kmetijske probleme, ki jih je podprel predsednik OZZ tov. Lubej z obrazložitvijo 10-letnega kmetijskega načrta. Govora je bilo o delu organizacij, o trgovini, o kmetijskem šolstvu itd. Zal nam je, da diskusije ne moremo objaviti zaradi pomanjkanja prostora in upamo, da bodo naši bralci z izvlečkov referata in smernic povzeli marsikaj za bodoče delo. Razprava bi lahko bila živahnjša, to se pravi, govorilo bi lahko več delegatov o problemih, ki na terenu obstajajo.

Konferenca je izvolila nov Okrajni odbor SZDL, komisija za sklepe in resolucije pa je izdelala podrobnejši načrt za bodoče delo organizacij SZDL.

DIJAKI NIŽJE GIMNAZIJE V STORAH SE ZAHVALJUJEJO!

Dijaki II. in III. razreda nižje gimnazije v Storah so napravili ob koncu šolskega leta izlet v Baker, kjer so prebili teden dni.

Brezplačno vožnjo nam je omogočila uprava »Eksploatacija livarskega peška Store«, ki je z razumevajočo gesto poklonila 21.000 din in s tem dokazala, da ji je mladina res pri srcu. Pa tudi tov. Orovič, šef »Preskrbe« in tov. Jekuš, upravnik mesarskega podjetja sta radi volje odrinila svoj obulub v obliki prehrane. OLO Celje-okolica pa nam je dal na razpolago brezplačno uporabo doma z inventarjem za sedem dni.

Vsem, ki so prispevali, da so se naši dijaki ki so povelični otroci delavcev železarne, dobro imeli, iskrena hvala! Izlet je bil lepa ekskurzija, ki je pokazala dijakom mnogo lepega, novega, pa tudi siromaštvo kraske prirode. Polni lepih spominov, s prijetnimi dožitvji so se naši dijaki vrtnili v zadovoljstvu in se vsem, ki so pripomogli do izleta, iskreno zahvaljujejo!

Celjski študentje bodo ustanovili svoj klub

Vloga študentov v celjskem javnem življenju v povojnih letih ni bila podarjena v tisti meri, kot bi to z ozirom na njih število pričakovali. Medtem ko je še tik pred drugo svetovno vojno v Celju obstajalo živahno in organizirano družabno življenje študentov, ne po osvoboditvi niso našle nobene oblike, ki bi študente trdnje povezale s krajem, v katerem so doma. To ni bil slučaj samo v Celju, ampak skoraj v vseh krajih Slovenije, medtem ko so v naših bratskih republikah bile v večini krajev študentske organizacije zelo aktivne in so pridno sodelovale v kulturnem in političnem življenju svojih krajev. Vloga študenta kot bodočega ljudskega inteligenta zahteva najtesnejšo povezavo z najširšimi ljudskimi plastmi in že čas šolanja bi moral dati prve napotke k temu. Tradicije študentske aktivnosti po vsej Sloveniji so stare in posebno na Stajerskem pomembne še iz avstroogrških časov, ko so študentje in akademiki stali v prvih vrstah narodnostnega boja, pa tudi iz časov stare Jugoslavije, ko so študentje pridno sodelovali v naprednih političnih gibanjih.

Z ustanovitvijo Celjskega akademskega kluba, ki se ustanavlja na iniciativo Zveze študentov Jugoslavije, naj bi se zopet ustvarili vsi pogoji za čim uspešnejšo afirmacijo študentov v krajevnem družbenem življenju. Tu se bi povezali tako študentje iz Celja kot študentje iz okraja Celja-okolice; seveda bi pomenilo Celje za nje predvsem nek organizacijski center, medtem ko bi oni sodelovali tudi pri delu svojih domačih krajev (znani so iz medvojne dobe napredni študentski klubi v Žalcu in Sošanju, ki so igrali veliko vlogo v političnem in kulturnem življenju teh dveh krajev. Večina okrajev v Sloveniji je že ustanovila takšne klube, v katerih je povezala študentsko mladino pa tudi starejše tovariše akademike in ponekod so dosegli prav lepe uspehe

(n. pr. kranjski študentje organizirajo letos na Gorenjskem mednarodno študentsko brigado za gradnjo žičnice).

Organiziranje političnega, kulturnega in družabnega življenja študentov v domačem kraju, pomoč Ljudski univerzi ali posameznim krajevnim odborom s predavatelji, organiziranje izletov in taboranj, povezava s študenti naših bratskih republik in naprednimi študenti iz inozemstva, najožja povezava z vsemi akademiki v Celju, pomoč abiturientom ob vstopu na visoke šole in univerzo — vse to bi bile prvenstvene naloge tega kluba. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na ekonomsko stran. V našem gospodarstvu se vse bolj dograjuje sistem decentralizacije in bo avtomatično prešel tudi na področje stipendiranja oziroma dotacij za študentske menze in domove, ki je zanje stroške nosil do sedaj MLO Ljubljana. Posamezni okraji so že letos pomagali svojim študentom z materialnimi podporami in letos bodo morali tudi celjski študentje poskrbeti za pomoč MLO, če bodo hoteli še naprej uživati olajšave, ki vsaj deloma pomagajo pri premagovanju materialnih težav, ki jih ima večina študentov. Pomoč revnejšim tovarišem, eventualno organiziranje samopomoči — tudi to bo ena od temeljnih nalog tega kluba.

Jasno pa je: kdor od skupnosti zahteva, mora skupnosti tudi dajati. Čim uspešnejše bodo celjski študentji pristopili k delu v svojem klubu in čim večji bodo uspehi, ki jih bodo pokazali, tem več lahko tudi oni pričakujejo pomoči.

Upamo, da se bo ustanovnega občnega zbora, ki se bo vršil prihodnji teden (točnejši datum in kraj bosta še objavljena), udeležilo čim več študentov mesta Celja in okolice, abiturientov, pa tudi starejših tovarišev akademikov, ki so najvljudjeje vabljeni. O ustanovitvi kluba bomo še poročali.